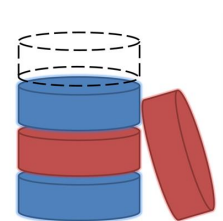

Proiectarea bazelor de date

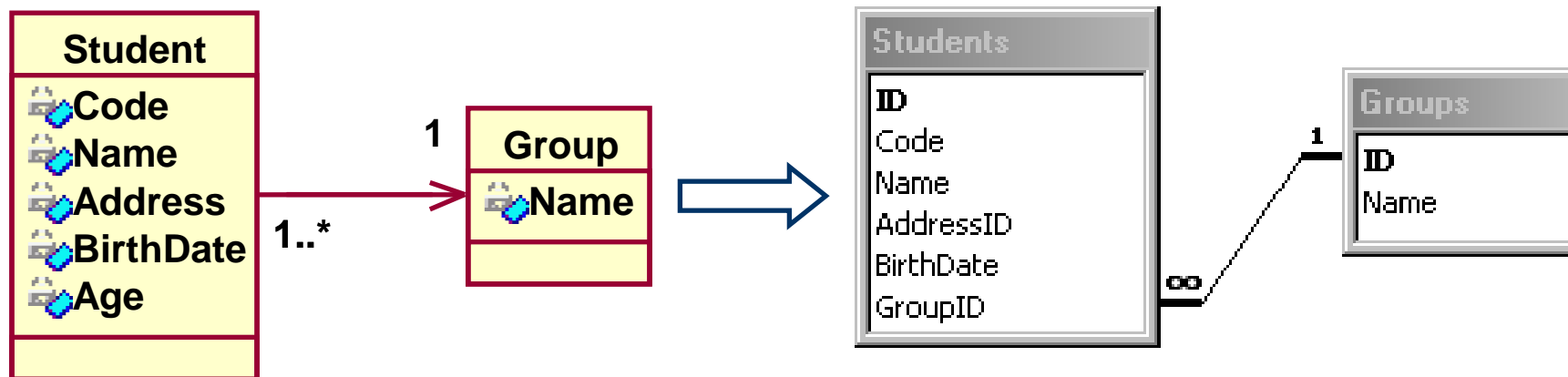
continuare

Transformarea asocierilor simple

■ 1 : 1..*

- se crează câte o tabelă corespunzătoare fiecărei clase implicate în asociere
- cheia tabeli corespunzătoare multiplicității “1” este cheia străină în cea de-a doua tabelă, corespunzătoare multiplicității “1..*”

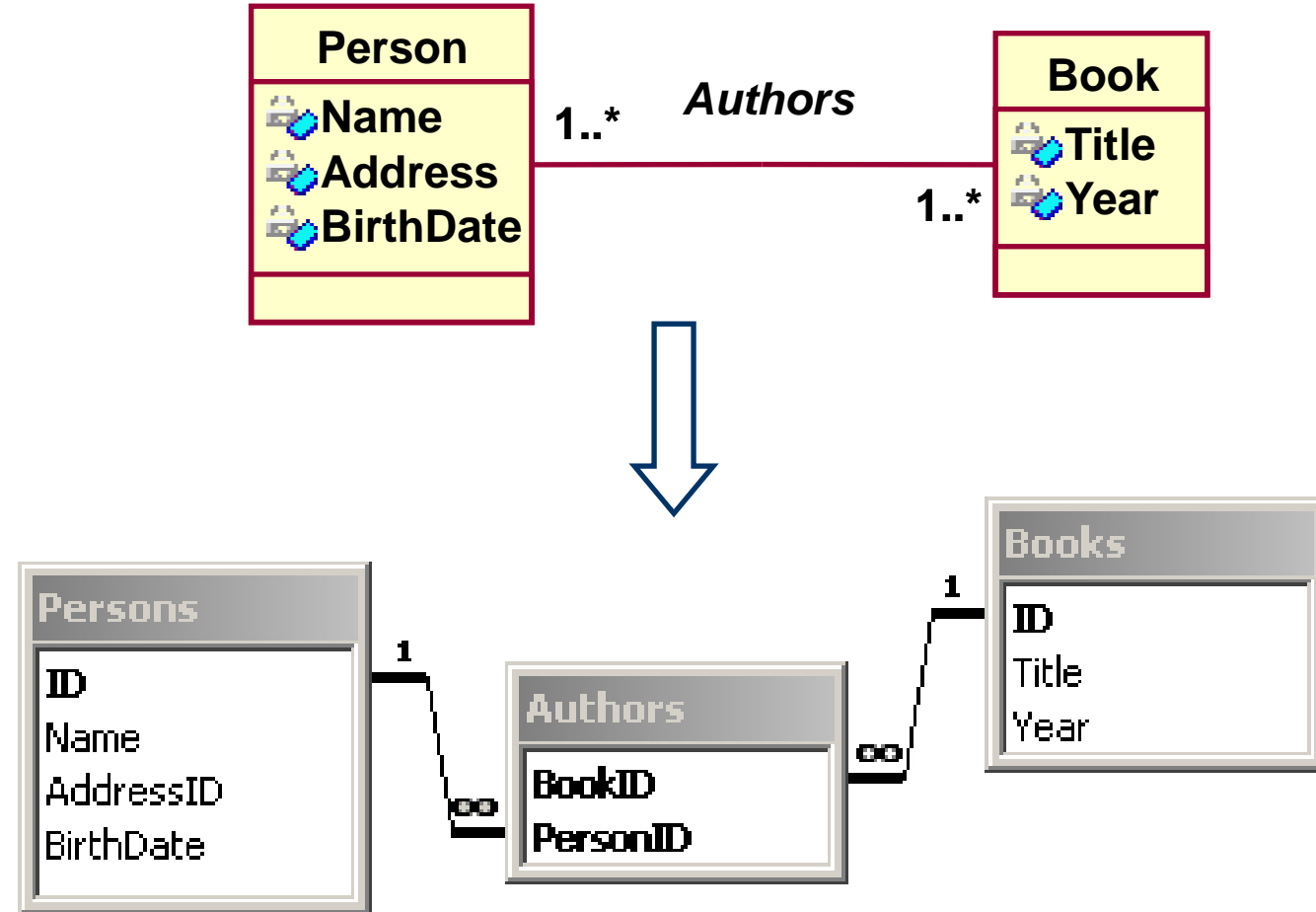

Transformarea asocierilor simple (cont)

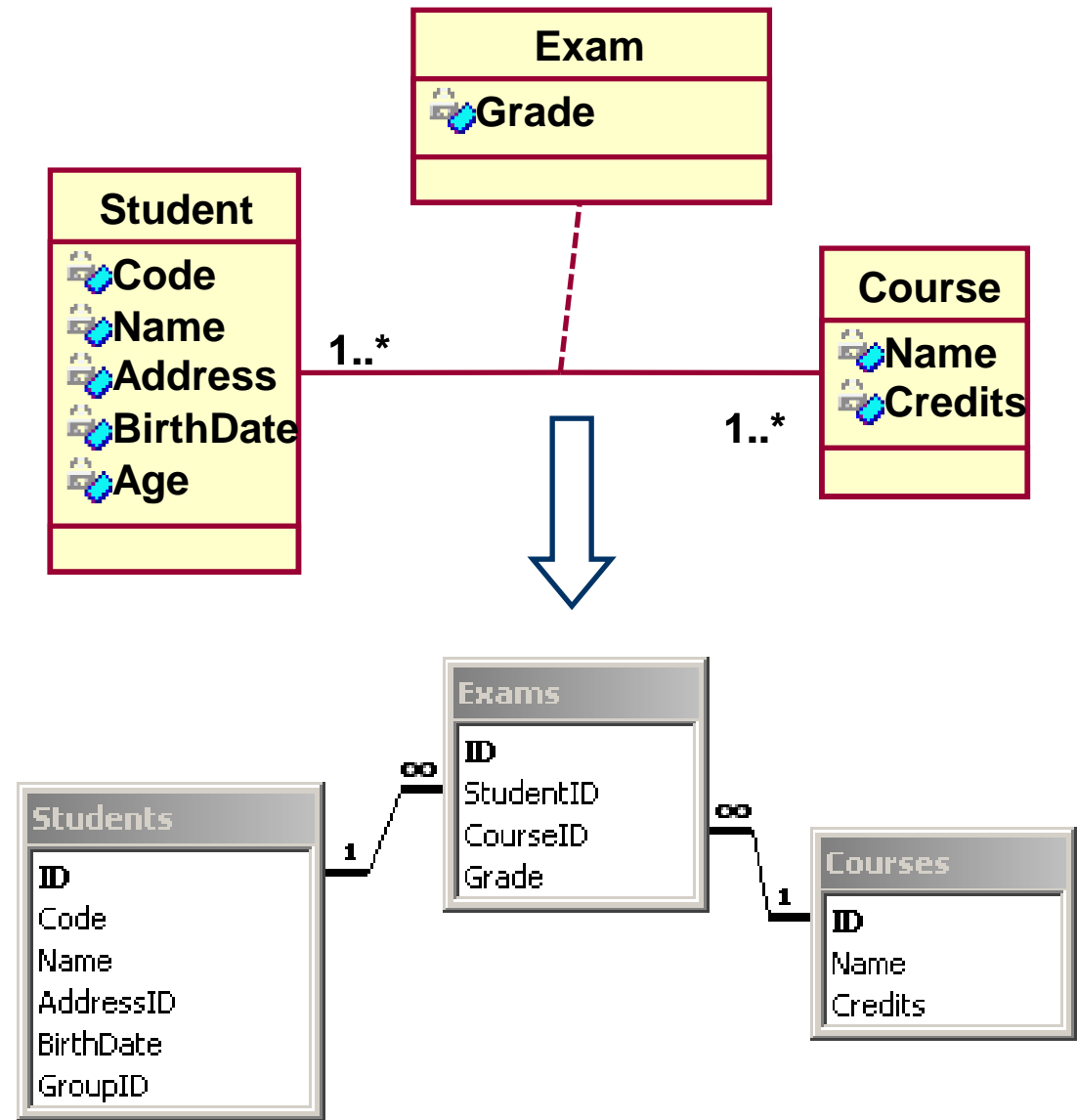
■ 1..* : 1..*

- se crează câte o tabelă corespunzătoare fiecărei clase implicate în asociere
- se crează o tabelă adițională numită tabelă de intersecție (*cross table*)
- cheile primare corespunzătoare tabelelor inițiale sunt definite ca și chei străine în tabela de intersecție
- cheia primară a tabelii de intersecție este, de obicei, compusă din cele două chei străine spre celelalte tabele. Sunt cazuri în care se utilizează și aici cheie surogat.
- dacă asocierea conține o clasă asociere, toate atributele acestei clase vor fi inserate în tabela de intersecție
- uzual, numele tabelii de intersecție este o combinație a numelor tabelilor inițiale dar acest lucru nu este necesar.

Transformarea asocierilor simple

Transformarea asocierilor simple

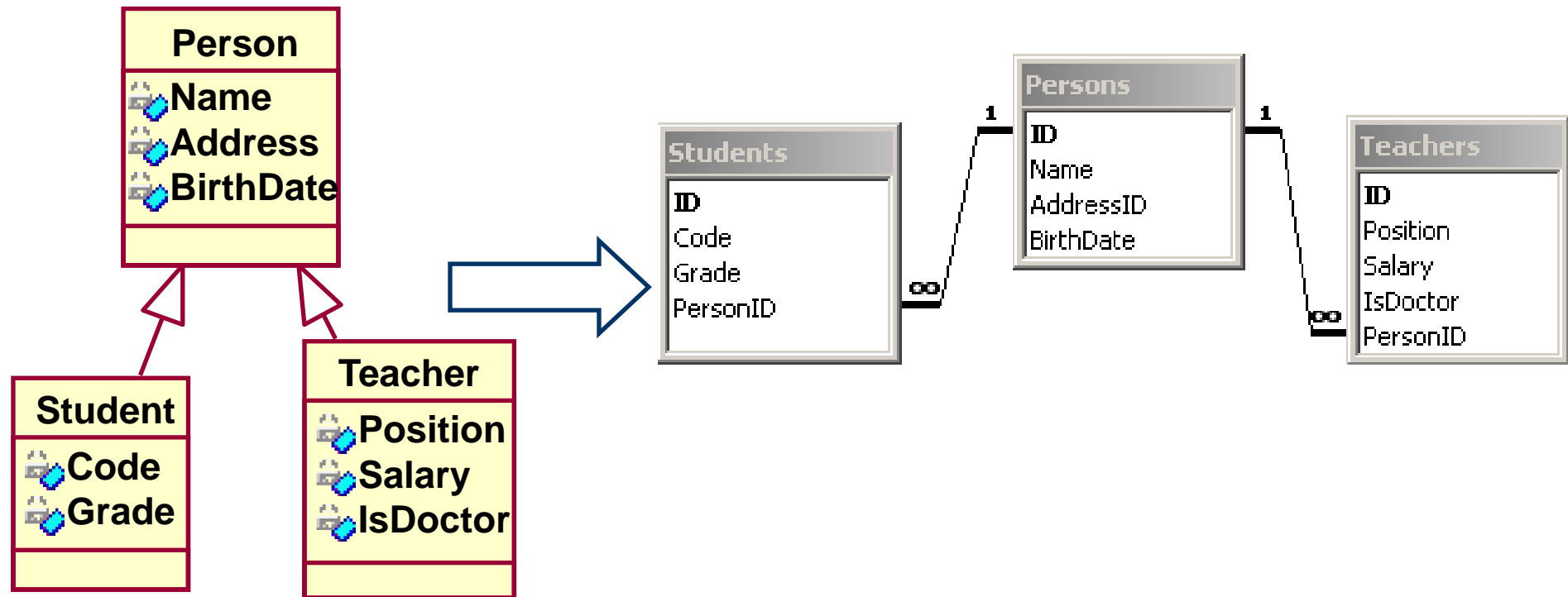
Transformarea moștenirii

Metoda 1

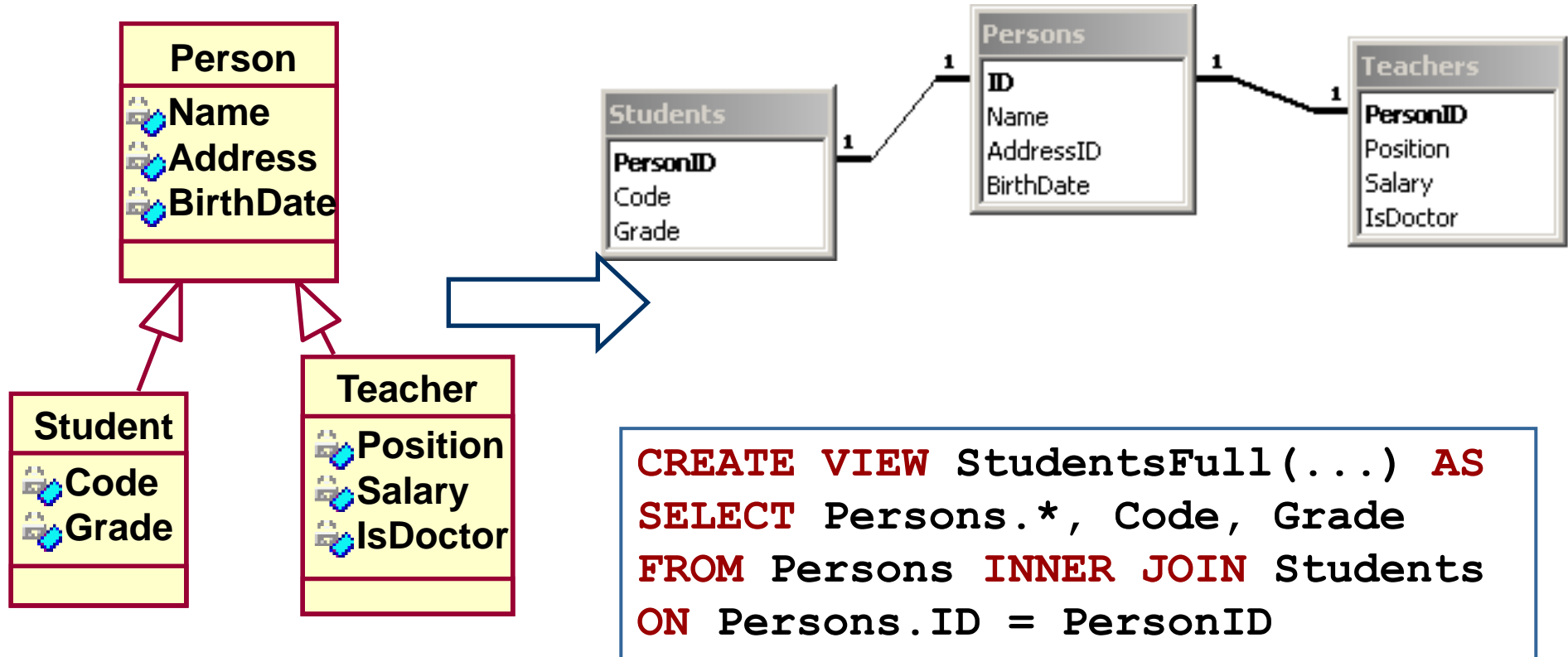
Presupune crearea câte unui tabel corespunzător fiecărei clase și a câte unui *view* pentru fiecare pereche super-clasă/subclasă

- Flexibilitate – permite adăugarea viitoarelor subclase fără impact asupra tabelelor/*view*-urilor deja existente
- Implică crearea celor mai multe tabele/*view*-uri
- Posibile probleme de performanță deoarece fiecare access va implica execuția unui *join*

Transformarea moștenirii

Transformarea moștenirii

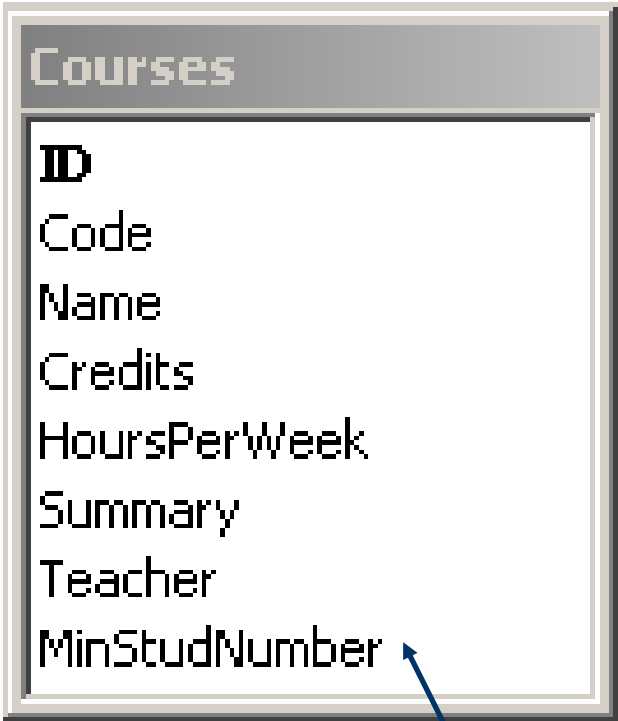
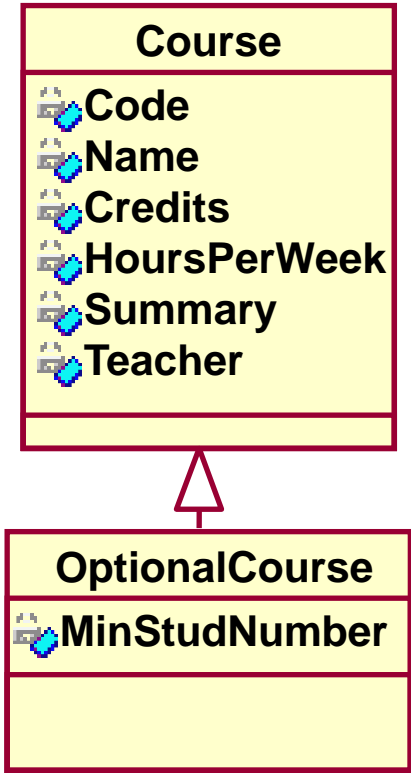
Transformarea moștenirii

Metoda 2

Se crează o singură tabelă (corespunzătoare superclasei) și se de-normalizează toate atributele subclaselor acesteia.

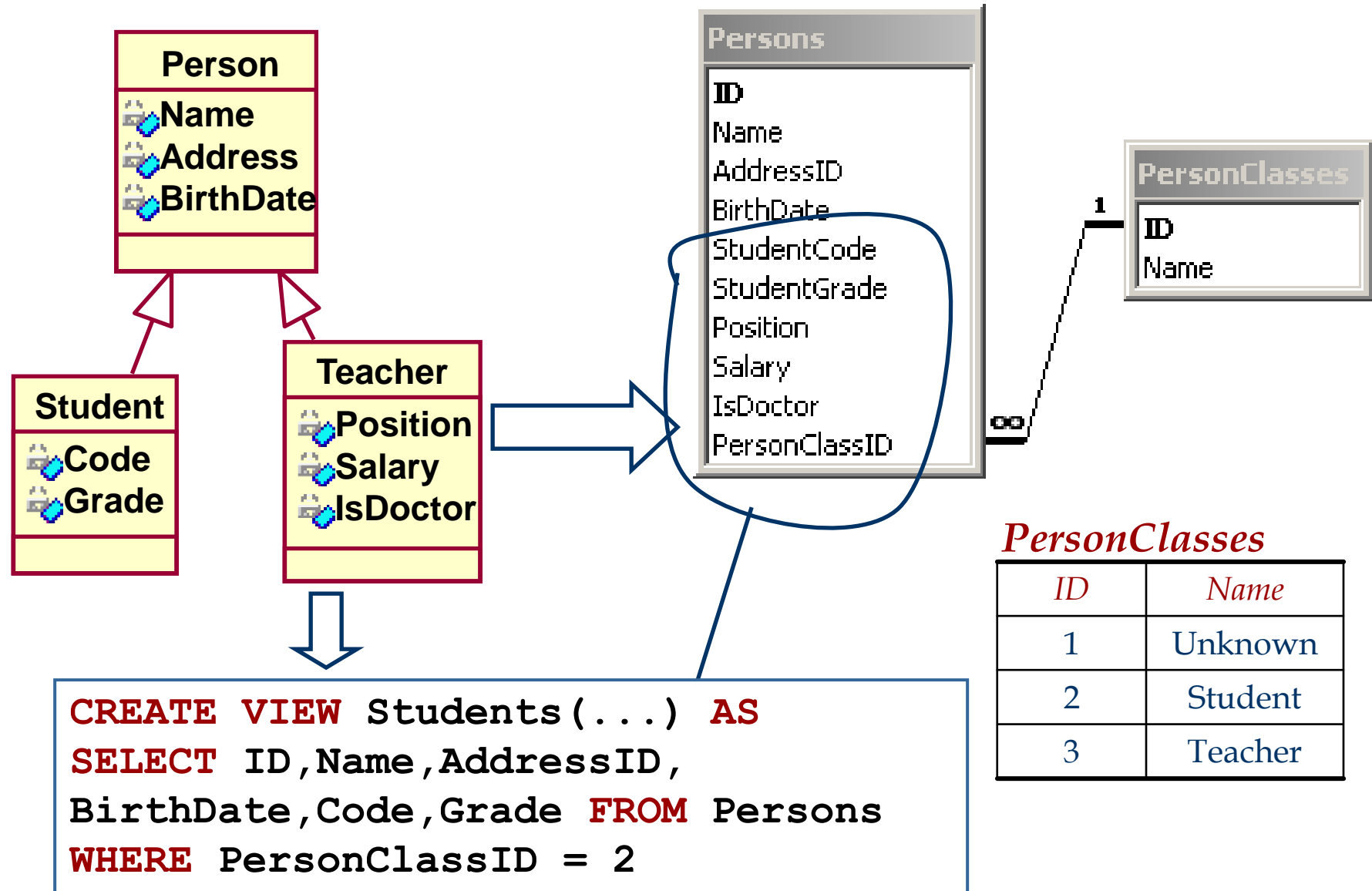
- Implică crearea celor mai puține tabele/*view*-uri - opțional, se poate defini o tabelă de subclase și *view*-uri corespunzătoare fiecărei subclase.
- Se obține, de obicei, cea mai mare performanță
- Adăugarea unei noi subclase implică modificări structurale
- Creștere “artificială” a spațiului utilizat

Transformarea moștenirii

allow NULL

Transformarea moștenirii

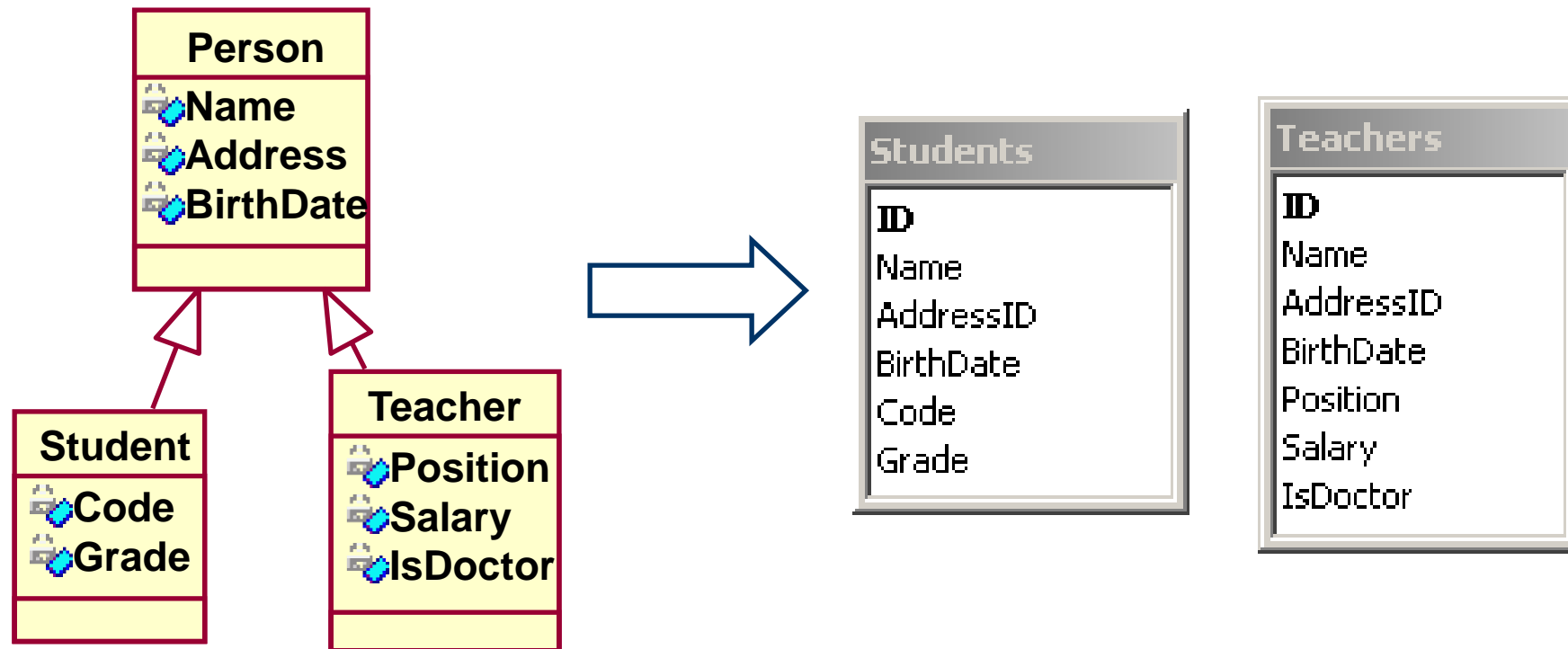
Transformarea moștenirii

Metoda 3

Presupune crearea câte unui tabel corespunzător fiecărei sub-clase și de-normalizarea atributelor super-clasei în fiecare dintre tabelele create

- Performanța obținută este satisfăcătoare
- Adăugarea unei noi subclase **nu** implică modificări structurale
- Posibilele modificări structurale la nivelul superclasei afectează toate tabelele definite!

Transformarea moștenirii

Transformarea moștenirii

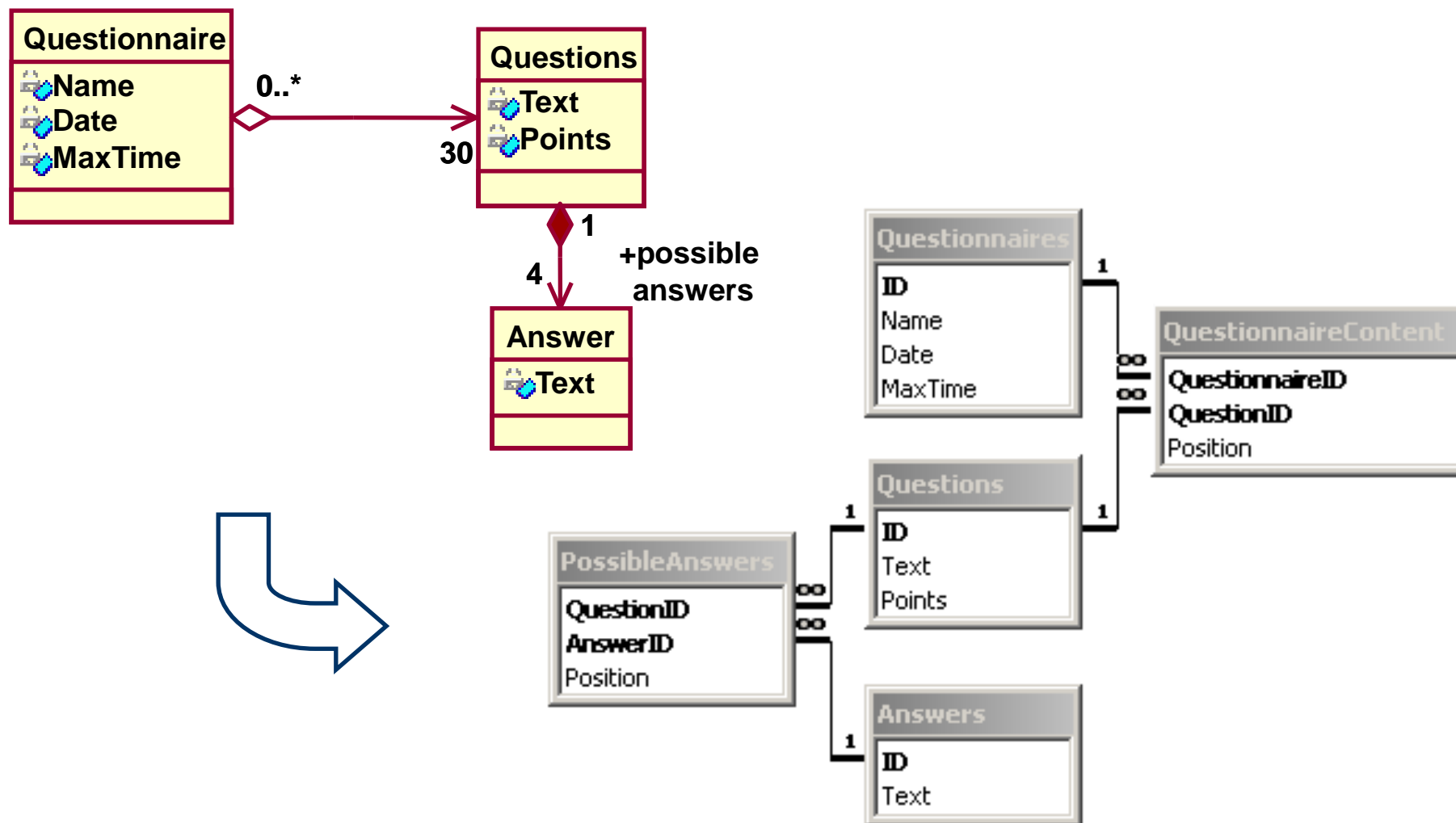
Care este metoda potrivită?

- Dacă numărul înregistrărilor stocate în tabele este redus (deci performanța nu reprezintă o problemă), atunci poate fi selectată cea mai flexibilă metodă - **Metoda 1**
- Dacă superclasa are un număr restrâns de attribute (comparativ cu subclasele sale) atunci metoda potrivită este **Metoda 3**.
- Dacă subclasele au instanțe puține atunci cea mai bună este utilizarea **Metoda 2**.

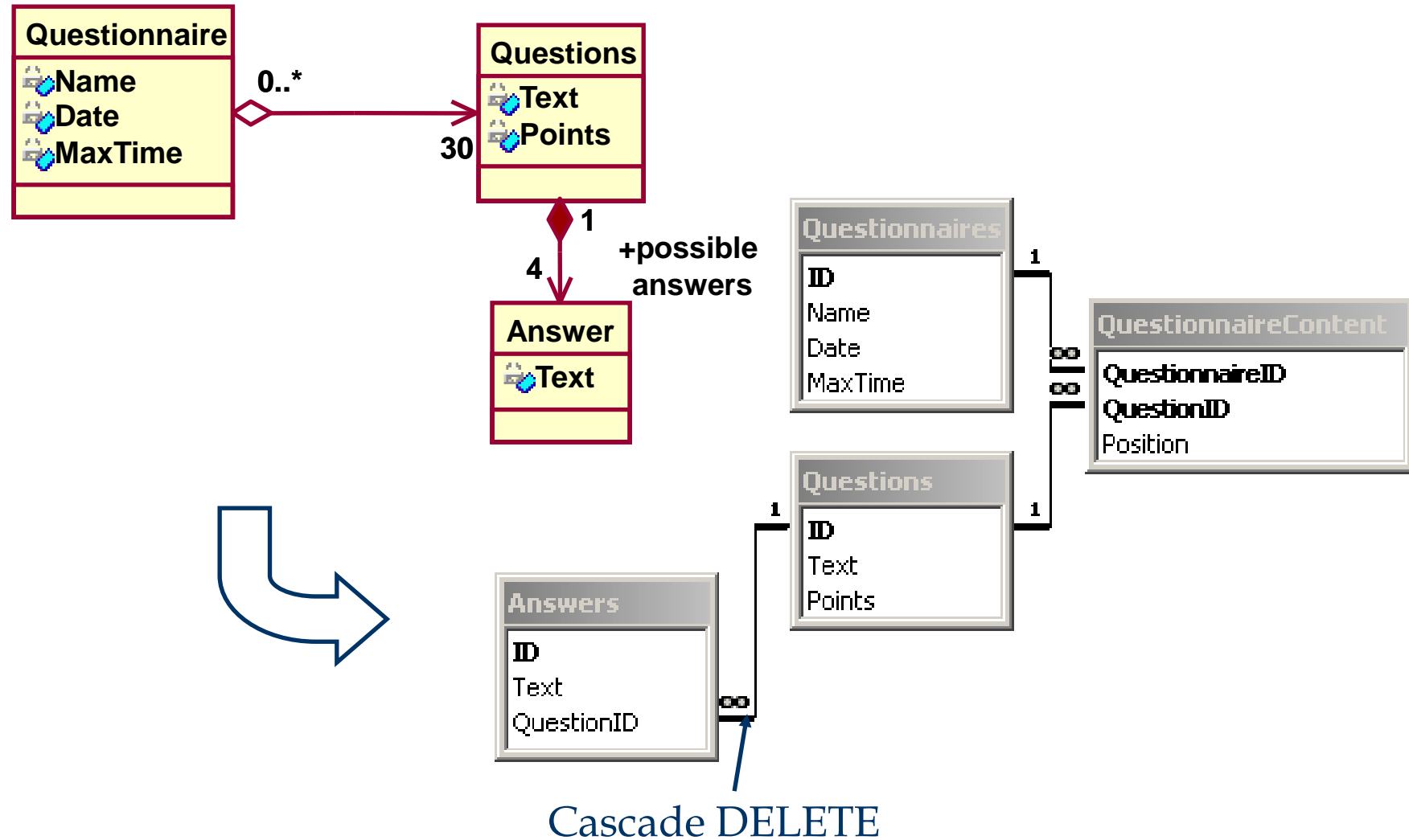
Transformarea agregării/compunerii

- Agregarea și compunerea sunt modelate în mod asemănător modelării asocierilor
- În cazul relațiilor de compunere de obicei se utilizează o singură tabelă (*cross-tables*) - deoarece compunerea implică mai multe relații 1:1
- Numărul fix de “părți” într-un “întreg” presupune introducerea unui număr egal de chei străine în tabela “întreg”
- În cazul implementării compunerii în tabele separate este necesară setarea “ștergerii în cascadă” (în cazul agregării acest lucru nu este necesar)

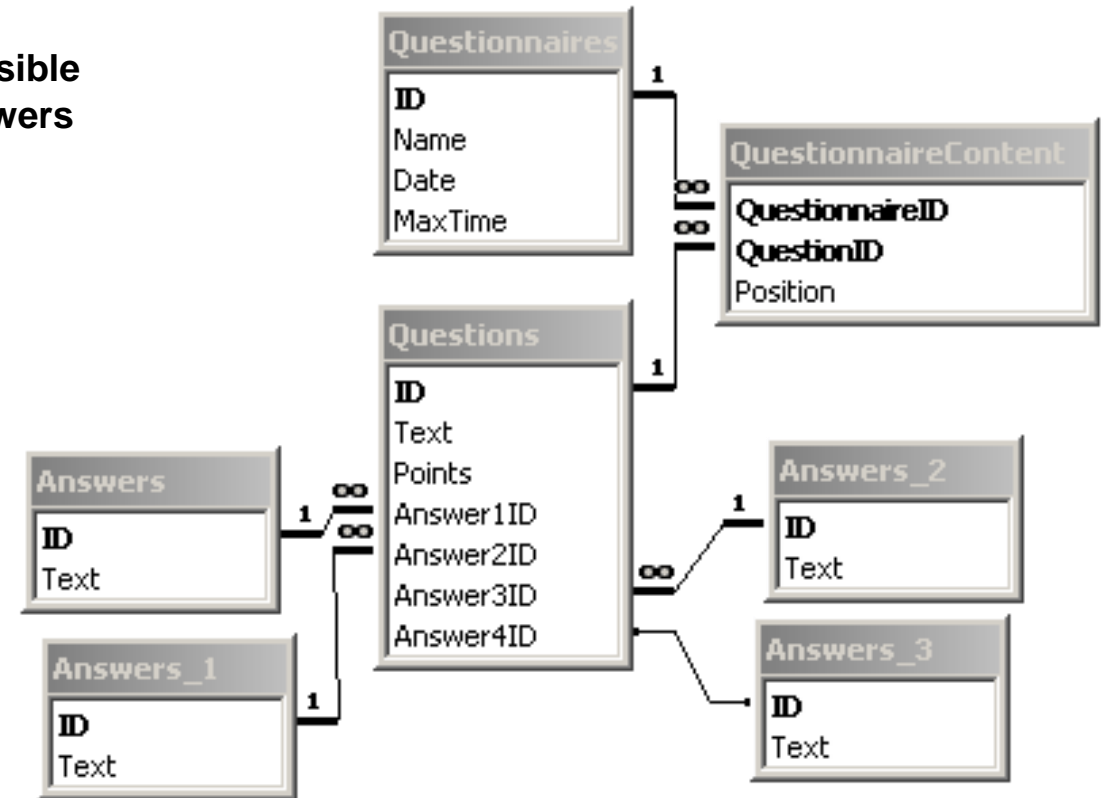
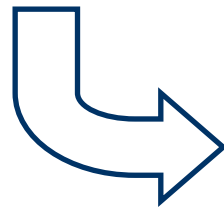
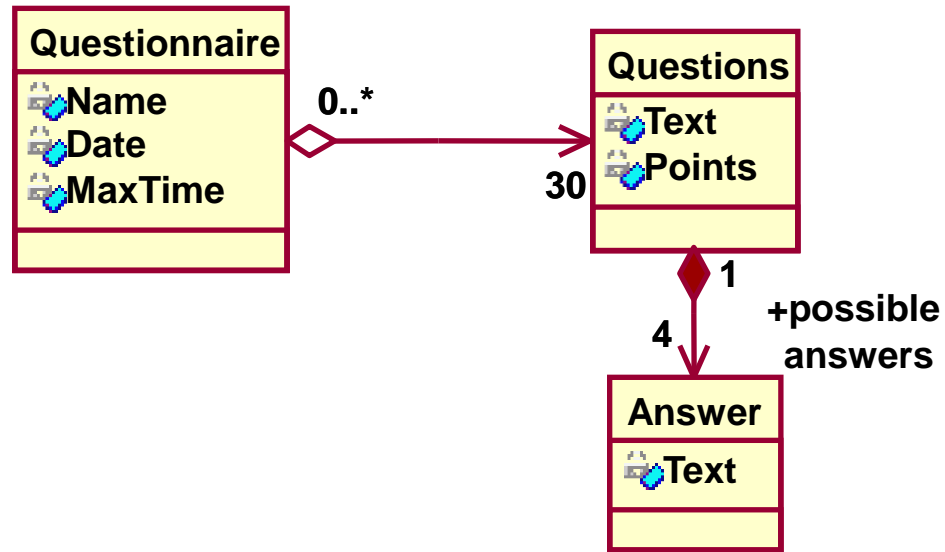
Transformarea agregării/computerii

Transformarea agregării/compunerii

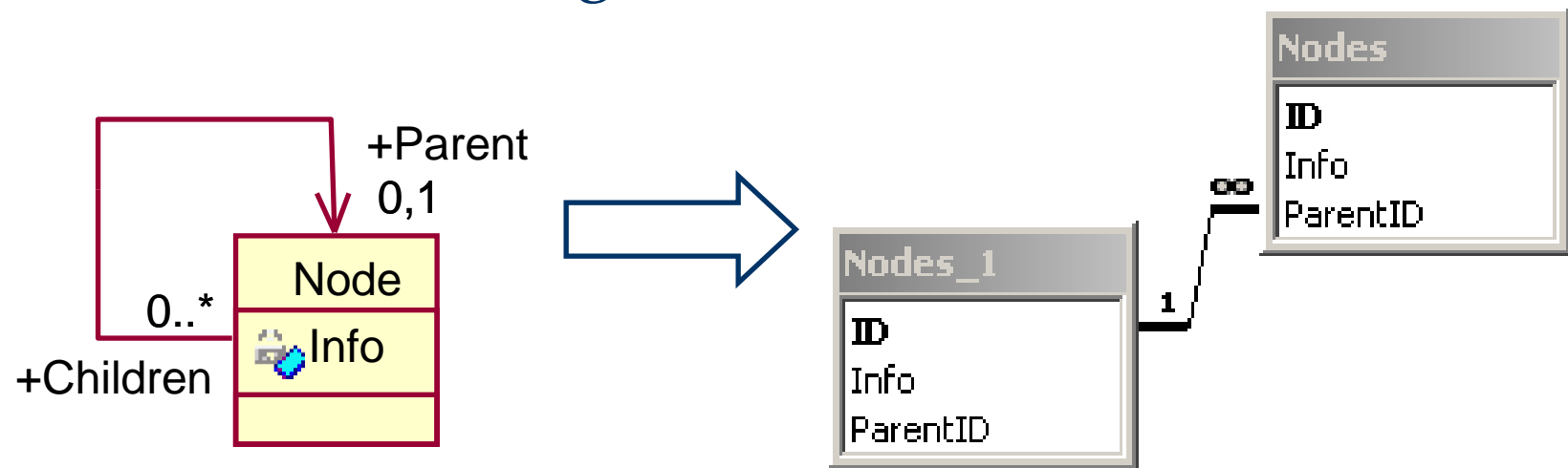

Transformarea agregării/computerii

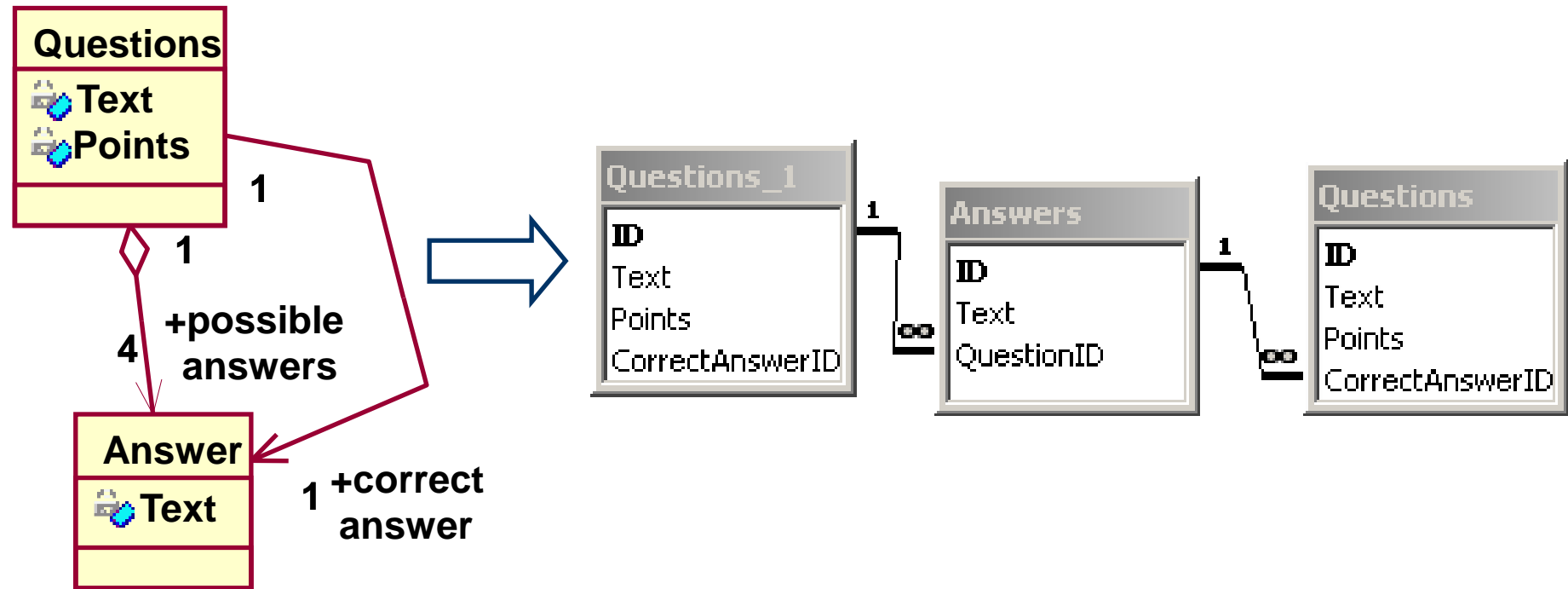
Transformarea auto-asocierilor

- Se introduce o cheie străină ce pointează spre aceeași (numit *relație recursivă*)
- Dacă este setată proprietatea ștergerii în cascadă există 2 înregistrări care se referă reciproc, ștergerea uneia dintre ele va genera o eroare

Transformarea auto-asocierilor

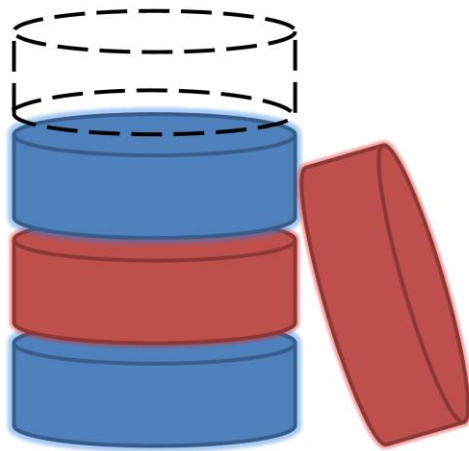
- “Ștergerea în cascadă” generează o problemă similară și în cazul a două tabele ce se referă reciproc

Generarea automată a bazelor de date

- CASE tool: instrument de modelare vizuală
- Automatizează anumiți pași privind translatarea diagramelor de clase în tabele relaționale.
 - Este necesară și intervenția manuală
- Object-Relational Mapping (ORM)
 - biblioteci/componente ce generează comenzi SQL de creare a tabelor si manipulare a datelor
 - Hibernate (Java),
 - Entity Framework, NHibernate (C#),
 - Django ORM, SQLAlchemy (Python)

Algebra Relațională

Limbaje de interogare relațională

- Limbaj de interogare: Permite manipularea și **regăsirea datelor** dintr-o bază de date.
- Modelul relațional oferă suport pentru limbaje de interogare simple & puternice:
 - Fundament formal, bazat pe logică.
 - Plajă largă de optimizări.
- Limbaje de interogare **!=** limbaje de programare!
 - nu sunt "Turing complete"
 - nu sunt utilizate pentru calcule complexe
 - oferă o modalitate simplă și eficientă de acces la mulțimi de date voluminoase

Limbaje de interogare formale

- Două limbaje de interogare formează baza pentru limbajele utilizate în practică (ex. SQL):
 - Algebra Relațională: Mai **operatională**, utilă pentru reprezentarea planurilor de execuție.
 - Relational Calculus: Permite utilizatorilor să descrie **ce**, și nu **cum** să obțină ceea ce doresc. (**Non-operational**, declarativ)

Algebra relațională

- O interogare se aplică *instanței* unei relații, și rezultatul interogării reprezintă de asemenea o instanță de relație.
 - *Structura* relațiilor ce apar într-o interogare este fixă (dar interogarea se va executa indiferent de instanța relației la un moment dat)
 - Structura *rezultatului* unei interogări este de asemenea fixă și este determinată de definițiile construcțiilor limbajului de interogare.
- Notăție pozițională sau prin nume:
 - Notăția pozițională este mai utilă în definiții formale, însă utilizarea numelor de câmpuri conduce la interogări mai ușor de citit.
 - Ambele variante sunt utilizate în SQL

Algebra relațională

■ Operatori de bază:

- Proiectia (π) Elimină attributele nedorite ale unei relații
- Selectie (σ) Selectează o submulțime de tupluri ale unei relații.
- Prod cartezian (\times) Permite combinarea a două relații.
- Diferenta ($-$) Tuplurile ce aparțin unei relații dar nu aparțin celeilalte
- Reuniunea (\cup) Tuplurile aparținând ambelor relații

■ Operatori adiționali:

- Intersecția, join, câtul, redenumirea: nu sunt esențiale dar sunt foarte folosite.
- Deoarece fiecare operator returnează o relație, **operatorii pot fi compuși** (algebra este “închisă”).)

Proiecția

- $L = (a_1, \dots, a_n)$ este o listă de atribute (sau *o lista de coloane*) ale relației R
- Returnează o relație eliminând toate atributele care nu sunt în L

$$\pi_L(R) = \{ t \mid t_1 \in R \wedge \\ t.a_1 = t_1.a_1 \wedge \\ \dots \wedge \\ t.a_n = t_1.a_n \}$$

Exemplu proiecție

$\pi_{\text{cid, grade}}(\text{Enrolled})$

$\pi_{\text{cid, grade}}($

<i>sid</i>	<i>cid</i>	<i>grade</i>
1234	Alg1	9
1235	Alg1	10
1234	DB1	10
1234	DB2	9
1236	DB1	7
1237	DB2	9
1237	DB1	5
1237	Alg1	10

) =

<i>cid</i>	<i>grade</i>
Alg1	9
Alg1	10
DB1	10
DB2	9
DB1	7
DB1	5

Proiecția

Este $\pi_{\text{cid, grade}}(\text{Enrolled})$ echivalentă cu

`SELECT cid, grade FROM Enrolled ?`

Nu! Algebra relațională operează cu mulțimi
=> nu există duplicate.

`SELECT DISTINCT cid, grade
FROM Enrolled`

Selecția

- Selectează tuplurile unei relații **R** care verifică o condiție **c** (numită și *predicat de selecție*).

$$\sigma_c(R) = \{ t \mid t \in R \wedge c \}$$

$$\sigma_{\text{grade} > 8}(\text{Enrolled}) = \{ t \mid t \in \text{Enrolled} \wedge \text{grade} > 8 \}$$

<i>sid</i>	<i>cid</i>	<i>grade</i>
1234	Alg1	9
1235	Alg1	10
1234	DB2	9
1236	DB1	7
1237	DB1	5
1237	Alg1	6

$$\sigma_{\text{grade} > 8} ($$

<i>sid</i>	<i>cid</i>	<i>grade</i>
1234	Alg1	9
1235	Alg1	10
1234	DB2	9

$$) =$$

Selecția

$\sigma_{\text{grade} > 8}(\text{Enrolled})$

```
SELECT DISTINCT *  
FROM Enrolled  
WHERE grade > 8
```

Proiecție

$\pi_{\text{attr1}, \text{attr2}}(\text{Relație})$

SELECT DISTINCT attr₁, attr₂

FROM Relație

WHERE c

Selecție $\sigma_c(\text{Relație})$

Condiția selecției

- **Term Op Term** este o condiție, unde
 - **Term** este un nume de atribut, sau
 - **Term** este o constantă
 - **Op** este un operator logic (ex. $<$, $>$, $=$, \neq etc.)
- **$(C1 \wedge C2)$, $(C1 \vee C2)$, $(\neg C1)$** sunt condiții formate din operatorii \wedge (*și* logic), \vee (*sau* logic) sau \neg (*negație*), iar $C1$ și $C2$ sunt la rândul lor condiții

Compunere

Rezultatul unei interogări este o relație

$$\pi_{cid, grade}(\sigma_{grade > 8}(\text{Enrolled}))$$

$$\pi_{cid, grade}(\sigma_{grade > 8}(\begin{array}{|c|c|c|} \hline \textit{sid} & \textit{cid} & \textit{grade} \\ \hline 1234 & Alg1 & 9 \\ 1235 & Alg1 & 10 \\ 1234 & DB1 & 10 \\ 1234 & DB2 & 9 \\ 1236 & DB1 & 7 \\ 1237 & DB2 & 9 \\ 1237 & DB1 & 5 \\ 1237 & Alg1 & 10 \\ \hline \end{array})) =$$

<i>cid</i>	<i>grade</i>
Alg1	9
Alg1	10
DB1	10
DB2	9

$\pi_{\text{cid, grade}}(\sigma_{\text{grade} > 8}(\text{Enrolled}))$

```
SELECT DISTINCT cid, grade  
FROM Enrolled  
WHERE grade > 8
```

$\sigma_{\text{grade} > 8}(\pi_{\text{cid, grade}}(\text{Enrolled}))$

Care este interogarea SQL echivalentă?

Putem schimba întotdeauna ordinea operatorilor σ și π ?

Reuniune, intersecție, diferență

- $R_1 \cup R_2 = \{ t \mid t \in R_1 \vee t \in R_2 \}$
- $R_1 \cap R_2 = \{ t \mid t \in R_1 \wedge t \in R_2 \}$
- $R_1 - R_2 = \{ t \mid t \in R_1 \wedge t \notin R_2 \}$

Relațiile R_1 și R_2 trebuie să fie *compatibile*:

- același număr de atribute (aceeași *aritate*)
- atributele aflate pe aceeași poziție au domenii *compatibile* și *același nume*

Reuniune, intersecție, diferență în SQL

$$R_1 \cup R_2$$

```
SELECT DISTINCT *  
FROM R1
```

UNION

```
SELECT DISTINCT *  
FROM R2
```

$$R_1 \cap R_2$$

```
SELECT DISTINCT *  
FROM R1
```

INTERSECT

```
SELECT DISTINCT *  
FROM R2
```

$$R_1 - R_2$$

```
SELECT DISTINCT *  
FROM R1
```

EXCEPT

```
SELECT DISTINCT *  
FROM R2
```

Toți sunt operatorii esențiali?

$$R_1 \cap R_2 = ((R_1 \cup R_2) - (R_1 - R_2)) - (R_2 - R_1)$$

Identifică tuplurile
incluse în R_1 sau R_2

Elimină tuplurile
ce aparțin doar R_1

Elimină tuplurile
ce aparțin doar R_2

Produs cartezian

- Combinarea a doua relații

$$R_1(a_1, \dots, a_n) \text{ și } R_2(b_1, \dots, b_m)$$

$$R_1 \times R_2 = \{ t \mid t_1 \in R_1 \wedge t_2 \in R_2$$

$$\wedge t.a_1 = t_1.a_1 \dots \wedge t.a_n = t_1.a_n$$

$$\wedge t.b_1 = t_2.b_1 \dots \wedge t.b_m = t_2.b_m \}$$

```
SELECT DISTINCT *  
FROM R1, R2
```

θ -Join

- Combinarea a doua relații R_1 și R_2 cu respectarea condiției c

$$R_1 \otimes_c R_2 = \sigma_c (R_1 \times R_2)$$

Students $\otimes_{\text{Students.sid=Enrolled.sid}}$ Enrolled

```
SELECT DISTINCT *  
FROM Students, Enrolled  
WHERE Students.sid =  
Enrolled.sid
```

```
SELECT DISTINCT *  
FROM Students  
INNER JOIN Enrolled ON  
Students.sid=Enrolled.sid
```


Equi-Join

- Combină două relații pe baza unei condiții compuse doar din egalități ale unor attribute aflate în prima și a doua relație și proiectează doar unul dintre attributele redundante (deoarece sunt egale)

$$R_1 \otimes_{E(c)} R_2$$

<i>Courses</i>		$\otimes_{E(\text{Courses.cid} = \text{Enrolled.cid})}$	<i>Enrolled</i>			$=$				
<i>cid</i>	<i>cname</i>		<i>sid</i>	<i>cid</i>	<i>grade</i>		<i>cname</i>	<i>sid</i>	<i>cid</i>	<i>grade</i>
Alg1	Algorithms1		1234	Alg1	9		Algorithms1	1234	Alg1	9
DB1	Databases1		1235	Alg1	10		Algorithms1	1235	Alg1	10
DB2	Databases2		1234	DB1	10		Databases1	1234	DB1	10
			1234	DB2	9		Databases2	1234	DB2	9
			1236	DB1	7		Databases1	1236	DB1	7

Join Natural

- Combină două relații pe baza egalității atributelor ce au *același nume* și proiectează doar unul dintre attributele redundante

$$R_1 \otimes R_2$$

<i>Courses</i>		\otimes	<i>Enrolled</i>			$=$				
<i>cid</i>	<i>cname</i>		<i>sid</i>	<i>cid</i>	<i>grade</i>		<i>cname</i>	<i>sid</i>	<i>cid</i>	<i>grade</i>
Alg1	Algorithms1		1234	Alg1	9		Algorithms1	1234	Alg1	9
DB1	Databases1		1235	Alg1	10		Algorithms1	1235	Alg1	10
DB2	Databases2		1234	DB1	10		Databases1	1234	DB1	10
			1234	DB2	9		Databases2	1234	DB2	9
			1236	DB1	7		Databases1	1236	DB1	7

Câtul

- Nu este un operator de bază, însă este util în anumite situații (simplifică mult interogarea)

- Fie R_1 cu 2 attribute, x și y și R_2 cu un atribut y :

$$R_1 / R_2 = \{ \langle x \rangle \mid \exists \langle x, y \rangle \in R_1 \quad \forall \langle y \rangle \in R_2 \}$$

adică, **R_1 / R_2 conține toate tuplurile x a.î. pentru fiecare dintre tuplurile y din R_2 , există câte un tuplu xy în R_1 .**

Sau: Dacă mulțimea valorilor y asociate cu o valoare x din R_1 conține toate valorile y din R_2 , atunci x va fi returnat în rezultat R_1 / R_2 .

- Generalizând, x și y pot reprezenta orice multime de attribute; y este mulțimea atributelor din R_2 , și $x \cup y$ reprezintă attributele lui R_1 .

Modelarea operatorului *cât* folosind operatori de bază

- Cât-ul nu e un operator esențial, ci doar o "*scurtătură*".
 - (este și cazul operatorilor *join*, dar aceștia sunt folosiți mult mai des în interogări și au implementări speciale în diferite sisteme)
- *Ideea*: Pentru R_1 / R_2 , vom determina valorile x care nu sunt 'conenctate' cu anumite valori y din R_2 .
 - valoarea x este *deconectată* dacă atașând la ea o valoare y din R_2 , obținem un tuplu xy ce nu se regăsește în R_1 .

Valorile x deconectate: $\pi_x ((\pi_x(R_1) \times R_2) - R_1)$

$$R_1 / R_2 = \pi_x(R_1) - (valorile\ x\ deconectate)$$

Redenumirea

- Dacă atributele și relațiile au aceleași nume (de exemplu la *join*-ul unei relații cu ea însăși) este necesar să putem redenumi una din ele

$$\rho(R' (N_1 \rightarrow N'_1, N_2 \rightarrow N'_2), R)$$

notație alternativă: $\rho_{R' (N'_1, N'_2)}(R)$,

- Noua relație R' are aceeași instanță ca R , iar structura sa conține atributul N'_i în locul atributului N_i

Redenumirea

$\rho(\text{Courses2 } (\text{cid} \rightarrow \text{code},$
 $\text{cname} \rightarrow \text{description}),$
 $\text{Courses})$

Courses

<i>cid</i>	<i>cname</i>	<i>credits</i>
Alg1	Algorithms1	7
DB1	Databases1	6
DB2	Databases2	6

Courses2

<i>code</i>	<i>description</i>	<i>credits</i>
Alg1	Algorithms1	7
DB1	Databases1	6
DB2	Databases2	6

```
SELECT cid as code,  
       cname as description,  
       credits  
FROM Courses Courses2
```

Operatorul de atribuire

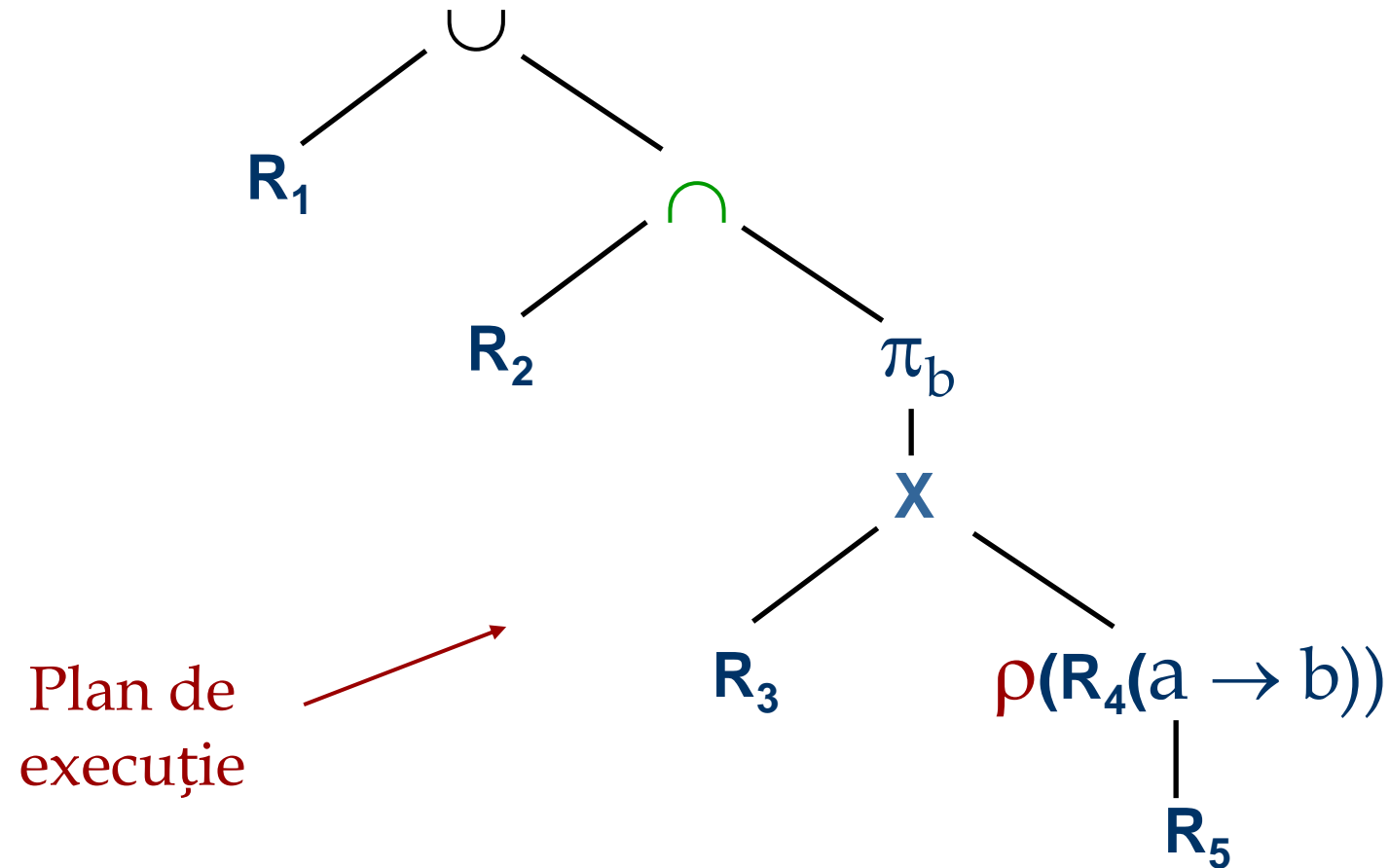
- Operatorul de atribuire (\leftarrow) oferă un mod simplu de tratare a interogărilor complexe.
 - Atribuirile se fac întotdeauna într-o variabilă temporară

$$\text{Temp} \leftarrow \pi_x(R_1 \times R_2)$$

- Rezultatul expresiei din dreapta \leftarrow este atribuit variabilei din stânga operatorului \leftarrow .
- Variabilele pot fi utilizate apoi în alte expresii
 - $\text{result} \leftarrow \text{Temp} - R_3$

Expresii complexe

$$R_1 \cup (R_2 \cap \pi_b (R_3 \bowtie \rho(R_4(a \rightarrow b), R_5)))$$

Determinați numele tuturor studenților cu note la cursul 'BD1'

Solutie 1: $\pi_{\text{name}} ((\sigma_{\text{cid}='BD1'}(\text{Enrolled})) \otimes \text{Students})$

Solutie 2: $\rho (\text{Temp}_1, \sigma_{\text{cid}='BD1'}(\text{Enrolled}))$
 $\rho (\text{Temp}_2, \text{Temp}_1 \otimes \text{Students})$
 $\pi_{\text{name}} (\text{Temp}_2)$

Solutie 3: $\pi_{\text{name}} (\sigma_{\text{cid}='BD1'}(\text{Enrolled} \otimes \text{Students}))$

Determinați numele tuturor studenților cu note la cursuri cu 5 credite

- Informația cu privire la credite se găsește în relația *Courses*, și prin urmare se adaugă un join natural:

$$\pi_{\text{name}} ((\sigma_{\text{credits}=5}(\text{Courses})) \otimes \text{Enrolled} \otimes \text{Students})$$

- O soluție mai eficientă:

$$\pi_{\text{name}} (\pi_{\text{sid}}(\pi_{\text{cid}}(\sigma_{\text{credits}=5}(\text{Courses})) \otimes \text{Enrolled}) \otimes \text{Students})$$

Modulul de optimizare a interogărilor e capabil să transforme prima soluție în a doua!

Determinați numele tuturor studenților cu note la cursuri cu 4 sau 5 credite

- Se identifică toate cursurile cu 4 sau 5 credite, apoi se determină studenții cu note la unul dintre aceste cursuri:

$\rho (TempCourses, (\sigma_{credits=4 \vee credits=5}(Courses)))$

$\pi_{name} (TempCourses \otimes Enrolled \otimes Students)$

- *TempCourses* se poate defini și utilizând reuniunea!
- Ce se întâmplă dacă înlocuim \vee cu \wedge în interogare?

Determinați numele tuturor studenților cu note la cursuri cu 4 și 5 credite

■ Abordarea anterioară nu funcționează! Trebuie identificați în paralel studenții cu note la cursuri de 4 credite și studenții cu note la cursuri de 5 credite, apoi se intersectează cele două mulțimi (*sid este cheie pentru Students*):

$$\rho (Temp4, \pi_{sid}(\sigma_{credits=4} (Courses) \otimes Enrolled))$$
$$\rho (Temp5, \pi_{sid}(\sigma_{credits=5} (Courses) \otimes Enrolled))$$
$$\pi_{name} ((Temp4 \cap Temp5) \otimes Students)$$

Determinați numele tuturor studenților cu note la toate cursurile

- Se utilizează *câtul*; trebuie pregătite structurile relațiilor înainte de a folosi operatorul *cât*:

$$\rho (TempSIDs, \pi_{sid, cid}(Enrolled) / \pi_{cid}(Courses))$$

$$\pi_{name}(TempSIDs \otimes Students)$$